

MAY - 2017
MCOMC207 (Sem - II)
Advanced Financial Accounting

Time : 3 Hrs.

Total Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
 (2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 નીચે આપેલ માહિતી ઉપરથી મહેશ્વરી લિ. નું તા.31-3-16ના રોજનું સુધારેલ શિડ્યુલ-6 મુજબનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો. જ્યાં જરૂર હોય ત્યાં નોંધ દર્શાવો.

14

ઉધારબાકીઓ	રૂ.	જમા બાકીઓ	રૂ.
જમીન	2,62,500	ઇકિવટી શેરમૂડી	11,25,000
મકાન	7,12,500	(મૂળકિંમત રૂ.100)	
પ્લાન્ટ અને મશીનરી	6,75,000	ગુજરાત ફાઇનાન્સ કોર્પો.ની લોન	2,25,000
ફર્નિચર	37,500	બેન્કની લોન	3,75,000
પરચૂરણ દેવાદારો	4,12,500	સામાન્ય અનામત	1,87,500
ધિરાણો	33,750	કરવેરાની જોગવાઈ	60,000
સ્ટોક : તૈયાર માલનો	6,00,000	સૂચિત ડિવિડન્ડ	1,57,500
કાચા માલનો	1,50,000	લોન (બીનસલામત)	1,50,000
હાથ પર ચેક	26,250	પરચૂરણ લેણદારો	4,57,500
બેન્ક સિલક	1,12,500	ન.નુ.ખાતે	3,00,000
પ્રાથમિક ખર્ચા	11,250		
બાકી હપ્તા	3,750		
	30,37,500		30,37,500

વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે.

- (1) ચેક અવેજ વગરના 3750 ઇકિવટી શેરો બહાર પાડેલ છે.
- (2) મિલકતોની પડતર કિંમત નીચે મુજબ છે.
 (અ) મકાન રૂ. 9,75,000 (બ) પ્લાન્ટ અને મશીનરી રૂ. 15,00,000 અને ફર્નિચર રૂ. 48750
- (3) બેન્કલોન રૂ. 3,75,000 માં રૂ. 7500 વ્યાજ ચઢેલ છે. લોન પ્લાન્ટ અને મશીનરી પર ગીરો છે.
- (4) દેવાદારોમાં રૂ. 76,500 6 માસથી વધુ મુદતના છે.
- (5) ગુજરાત ફાઇનાન્સ કોર્પો.ની લોન રૂ. 2,25,000 માં રૂ. 15000 વ્યાજ ચઢેલ છે. પરંતુ ચુકવેલ નથી. તેનો સમાવેશ થાય છે. આ લોન મકાનની સામે ગીરો છે.
- (6) કંપનીએ રૂ. 1,25,000 મશીનરીની ગોઠવણીનો કચર કરેલ છે જે તા.31-3-17 સુધી પુરો થયેલ નથી.
- (7) લેણી હુંડી રૂ. 75000 જે 15 મી મે ના રોજ પાકે છે જે વટાવેલી છે.

અથવા

- (અ) હરેશ લિ. એ નીચેની વિગતો ધ્યાનમાં લીધી પછી રૂ. 22,50,000 નો નફો કર્યો હતો.

10

	રૂ.
માંડીવાળેલ ડિબેન્ચર વટાવ	6000
ડિબેન્ચર વ્યાજ	49500
કરવેરાની જોગવાઈ	3,50,000
ઘાલખાધ અનામત	12,500

ધસારાની જોગવાઈ	2,50,000
ડિરેક્ટરોનું મહેનતાણું	1,25,000
ડિરેક્ટર ફી	20,000
પ્લાન્ટ વેચાણનો નફો (પડતર રૂ. 6,00,000 અને કુલ ધસારો રૂ. 2,50,000)	3,50,000

કંપનીમાં બે પૂર્ણ સમયના ડિરેક્ટરો અને એક મેનેજર છે. મેનેજરને 5 % કમિશન અને દરેક ડિરેક્ટરને 2 % કમિશન આપવાનું છે. મેનેજરને આપવાના કમિશનની ગણતરી તેનું કમિશન અને પૂર્ણ સમયના ડિરેક્ટરોને આપેલ કમિશન પછી વધતા નફા પર કરવામાં આવે છે. પૂર્ણ સમયના ડિરેક્ટરોને આપવાના કમિશનની ગણતરી તેમનું કમિશન અને મેનેજરને આપેલ કમિશન પછી વધતા નફા પર કરવામાં આવે છે. મેનેજરને તથા ડિરેક્ટરોને આપવાના કમિશનની ગણતરી કરો.

(બ) સમજાવો.

4

વ્યક્તિગત સંચાલકને આપવાના મહેનતાણાં પરનાં નિયંત્રણો.

1956 ના કંપની ધારાની કલમ 212 મુજબની જુદી જુદી જોગવાઈઓ જણાવી, કાલ્પનિક આંકડા સાથેનું પત્રક તૈયાર કરો.

14

અથવા

નીચેનામાંથી ગમે તે બે ના જવાબ લખો.

- (1) વિલીનીકરણ સ્વરૂપના સંયોજનની એક શરતનો ભંગ એ ખરીદી સ્વરૂપના સંયોજનમાં પરિણમે છે. ચર્ચો
- (2) વચગાળાના ડિવિડન્ડ વિશે ચર્ચા કરો.
- (3) કંપની ધારા 1956ની કલમ 212 મુજબ શાસક કંપનીના હિસાબો સાથે જોડવાના પત્રકો અંગે નોંધ લખો.

૩. રમ લિ. અને શ્યામ લિ.નું તા. 1-4-16 ના રોજ સંયોજન કરવામાં આવ્યું અને તેનો ધંધો ખરીદી લેવા ધનશ્યામ લિ. નામની નવી 14 કંપની સ્થાપવામાં આવી તે તારીખના બંને કંપનીના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ હતા.

પાકું સરવૈયા 31-03-16

જવાબદારીઓ	રમ લિ.	શ્યામ લિ.
રૂ. 10 નો ઇક્વિટી શેર પૂરા ભરાયેલ	8,40,000	7,00,000
10 % ના પ્રેફરન્સ શેર દરે રૂ.100નો પૂર્ણ ભરાયેલ	2,80,000	2,10,000
નફા નુકશાન ખાતું	90,000	60,000
સામાન્ય અનામત	2,04,000	1,36,700
રોકાણ વળતર અનામત	75,000	50,000
નિકાસ નફા અનામત	1,07,000	48,000
12 % ના ડિબેન્ચર	70,000	49,000
લેણદારો	1,47,000	70,000
	18,13,000	13,23,700

મિલકતો	રમ લિ.	શ્યામ લિ.
જમીન મકાન	6,50,000	4,00,000
પ્લાન્ટ યંત્રો	4,00,000	2,50,000
ફર્નિચર	70,000	50,000
રોકાણો	2,80,000	1,40,000
સ્ટોક	1,80,000	1,00,000
દેવાદારો	1,42,000	2,08,000
રોકડ/બેંક	91,000	1,75,700
	18,13,000	13,23,700

વધારાની માહિતી

- (1) રામ લી. અને શ્યામ લી.ના 12 % ના ડિબેન્ચર પેટે ધનશ્યામ લી. એટલી સંખ્યામાં તેના 15 % ના 100 રૂ. ના નવા ડિબેન્ચર આપવા કે જેથી વ્યાજની આવક એટલી જ મળે.
- (2) બંને કંપનીના પ્રેફરન્સ શેર હોલ્ડરોને ધનશ્યામ લિ.ના 12 % ના પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. 100 નો રૂ. 120ના ભાવે તેટલી જ સંખ્યામાં આપવા.
- (3) ધનશ્યામ લી. રામ લિ. ના દરેક 3 ઇકવિટી શેરના બદલામાં 4 ઇકવિટી શેર આપશે. અને શ્યામ લિ.ના દરેક 4 ઇકવિટી શેરના બદલામાં 3 ઇકવિટી શેર આપશે. આ શેર રૂ. 10 ની દાર્શનિક કિંમતે છે. જે રૂ. 11 ની કિંમતે આપવાના છે.
- (4) કાનુની અનામત હજુ બે વર્ષ સુધી રાખવું જરૂરી છે.
તમારે સંયોજન પછીનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબની ધારણા મુજબ તૈયાર કરવાનું છે.

(1) જો સંયોજન વિલીનીકરણ સ્વરૂપનું હોય

(2) જો સંયોજન ખરીદી સ્વરૂપનું હોય

અથવા

ગમે તે બેના જવાબ લખો.

- (1) કંપનીનું સંયોજન એટલું શું અને તેના હેતુઓની ચર્ચા કરો.
- (2) સંયોજન કઈ પાંચ શરતોનું પાલન થાય ત્યારે હિસાબી ધોરણ 14 પ્રમાણે તે વિલિનીકરણ સ્વરૂપનું સંયોજન છે. તેમ કહેવાય.

(3) ખરીદી સ્વરૂપ અને વીલીનીકરણ સ્વરૂપના સંયોજનનો તફાવત જણાવો.

4 શ્રી પટેલ ચિંતન મૂળકિંમત પર 50 % ચઢાવીને ભાડાખરીદ પદ્ધતિથી વેચાણ કરે છે. ભાડા ખરીદને લગતી નીચેની માહિતી પરથી તા. 31 ડિસેમ્બર 2016 ના રોજ પૂરું થતાં વર્ષનો નફો શોધો.

14

	રૂ.
જાન્યુઆરી-1 ભાડાખરીદના ગ્રાહકો પાસે સ્ટોક (વેચાણ કિંમત)	9,000
દુકાનનો સ્ટોક (મૂળકિંમતે)	18,000
લેણાં થયેલ હપ્તા	5,000
ડિસેમ્બર - 31 ગ્રાહકો પાસેથી મળેલ ચેકડ	60,000
પરત આવેલ માલ (બાકી હપ્તા રૂ. 2000)	500
લેણાં થયેલ હપ્તા ગ્રાહકો હજુ ચૂકવે છે.	9,000
દુકાનનો સ્ટોક (મૂળકિંમતે) (પરત આવેલ માલ સિવાય)	20,000
વર્ષ દરમ્યાન માલની ખરીદી	60,000

તૈયાર કરો :

- (1) દુકાનના સ્ટોકનું ખાતું
- (2) ભાડા-ખરીદ દેવાદારોનું ખાતું
- (3) ગ્રાહકો પાસે સ્ટોકનું ખાતું
- (4) ભાડા-ખરીદ હવાલા ખાતું

અથવા

(અ) ભાડા પટાના લાભ અને ગેરલાભ સમજાવો.

7

(બ) ભારતમાં ભાડા પટાના ઉદ્યોગની મુશ્કેલીઓ ચર્ચો.

7

5 યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો.

14

- (1) સંચાલકીય મહેનતાણા અંગેના મહત્તમ દર માટેની જોગવાઈઓ કોને લાગુ પડે છે ?
- (a) દરેક ખાનગી કંપનીને (b) દરેક જાહેર કંપનીને
- (c) દરેક કંપનીને (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં.

- (2) અગાઉથી મળેલ હપ્તાની રકમ પર વધુમાં વધુ કેટલા ટકા કંપની વ્યાજ આપી શકે ?
 (a) વાર્ષિક 10% (b) વાર્ષિક 6% (c) વાર્ષિક 5% (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં.
- (3) કંપનીની ધારાની કલમ 212 અન્વયે બનાવવામાં આવતા પત્રકમાં શાસક કંપનીએ કેવા પ્રકારનો નફો દર્શાવવાનો હોય છે ?
 (a) ફક્ત મહેસુલી નફો (b) ફક્ત મુડી નફો
 (c) મહેસુલી અને મુડી નફો (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં.
- (4) કંપની ધારાની જોગવાઈ અનુસાર શેર બહાર પાડતી વખતે મહત્તમ કેટલા ટકા બાંહેધરી કમિશન આપી શકાય ?
 (a) મુળ કિંમતના 5% (b) બજાર કિંમતના 5%
 (c) બહાર પાડેલ કિંમતના 2.5% (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં.
- (5) કંપની ધારાની કલમ 212 મુજબના પત્રકમાં નીચેનામાંથી કયું પત્રક શાસક કંપનીના હિસાબો સાથે જોડવાની જરૂર નથી.
 (a) ગૌણ કંપનીના પાકા સરવૈયાની નકલ (b) ગૌણ કંપનીના નફા નુકશાન ખાતની નકલ
 (c) ગૌણ કંપનીના રોકડ પ્રવાહ પત્રકની નકલ (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં.
- (6) શાસક કંપની બનવા માટે કંપનીએ ખરીદવા પડે.
 (a) બીજી કંપનીના 50% ઇક્વિટી શેર
 (b) બીજી કંપનીના ઓછામાં ઓછા 50% ઇક્વિટી શેર
 (c) બીજી કંપનીના 50% થી વધારે ઇક્વિટી અને પ્રેફરન્સ શેર
 (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં.
- (7) વીલીનીકરણમાં નીચેનામાંથી કયું વાક્ય સાચું છે ?
 (a) ખરીદ કીંમત પેટે ઇક્વિટી શેરહોલ્ડર્સને કંઈપણ આપી શકાય
 (b) પ્રેફરન્સ શેર હોલ્ડર્સને ફક્ત પ્રેફરન્સ શેર જ આપી શકાય
 (c) ઇક્વિટી શેર હોલ્ડર્સને ફક્ત ઇક્વિટી શેર જ આપી શકાય
 (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં.
- (8) સંયોજનના હિસાબો માટે કયું હિસાબી ધોરણ લાગુ પડે છે ?
 (a) હિસાબી ધોરણ 13 (b) હિસાબી ધોરણ 14
 (c) હિસાબી ધોરણ 03 (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં.
- (9) નીચેનામાંથી ભાડે ખરીદ સ્ટોક કોને કહેવાય ?
 (a) ચુકવવાપાત્ર થયેલ પરંતુ નહીં મળેલ રકમ
 (b) ચુકવવાપાત્ર ન થયેલ અને નહીં મળેલ રકમ
 (c) ચુકવવાપાત્ર થયેલ અને મળેલ રકમ
 (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં.
- (10) સંયોજનના સંદર્ભે નીચેનામાંથી કયું વાક્ય સાચું નથી ?
 (a) પાઘડી = ખરીદ કિંમત - ચોખ્ખી મિલકત
 (b) સ્ટોકમાં નહીં મળેલ નફો પાઘડી ખાતે ઉધારાય છે.
 (c) પાઘડીની જામીનગીરી પ્રિમીયમ સામે માંડી વળાય.
 (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં.

- (11) ભાડે ખરીદ પધ્ધતિના સંદર્ભે નીચેનામાંથી કયું વાક્ય સાચું છે ?
 (a) પરત લીધેલ માલ, પરત લીધેલ માલ ખાતાની જમા બાજુએ ભાડે ખરીદ કિંમતથી બતાવાય.
 (b) પરત લીધેલ માલ, ભાડે ખરીદ સ્ટોક ખાતે ભાડે ખરીદ કિંમતથી જમા થાય.
 (c) પરત લીધેલ માલ, ભાડે ખરીદ દેવાદારોના ખાતે પડતર કિંમતે જમા થાય.
 (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં.
- (12) ભાડે ખરીદ પધ્ધતિમાં વેચાણ ક્યારે ગણાય છે ?
 (a) જ્યારે કચર કરી માલ સોંપવામાં આવે ત્યારે
 (b) જ્યારે છેલ્લા હપ્તની રકમ મળે ત્યારે
 (c) જ્યારે જ્યારે રકમ મળતી જાય ત્યારે
 (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં.
- (13) નીચેનામાંથી કયું ઉદાહરણ સંભવિત જવાબદારી નથી ?
 (a) પ્રેફરન્સ શેર પર ચઢેલ વ્યાજ
 (b) નહીં માંડી વાળેલ ઘસારો
 (c) વટાવેલ લેણી હુંડીઓ
 (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં.
- (14) કાર્લ્સ ઓફ પ્રોસીટ ટુ રીવ્યુ રૂલ્સ 1975 અન્વયે જ્યારે 13% લેખે ડિવિડન્ડ ચુકવાય ત્યારે નફાના કેટલા ટકા સામાન્ય અનામત ખાતે લઈ જવા પડે ?
 (a) 2.5%   (b) 10%   (c) 5%   (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં.